

Starški list

2015/33

Impresije z 10. swójb-
neho swjedženja w
Hórkach 23.08.2015.
Džěci mějachu wulke
wjeselo při wuho-
towanju programa,
spěwanju, rejowanju,
běhanju za placowym
mužom, krosnowanju,
kuztanju, z awtkami
jězdženju, šminkowan-
ju, paslenju a wjele
druhich zaběrach.
Starši, wowki a džědo-
jo rozmołwjachu so při
šalce kofeja a tykancu
a móžachu so z kublar-
kami wuměnjeć.

wudaće: nazyma 2015/33
wudawaćel: Serbske šulske towarstwo z.t.
Póstowe naměsto 2
02625 Budyšin
tel.: 03591 550216
faks: 03591 550220

info@sorbischer-schulverein.de
www.sorbischer-schulverein.de
zamołwitej redaktorce: Marja Jaworkowa/Monika Süßowa
tel.: 03591 550215
fota: SŠT; Ch. Hozyna

© 2015 Serbske šulske towarstwo z.t./Sorbischer Schulverein e.V.

Lubi starši,
 swójba je zakład za dalše kubłanje Wašich džěci w našich kubłaniščach.
 Natwarjamy na to, štož su džěci wot doma nawuknyli. Podpěramy jich při
 mjezsobnym wuknjenju a tak rozšěrjamy socialnu kompetencu we wobchadže
 z džěćimi a dorosćenymi, přinošujemy k jich kulturnemu, psychiskemu a
 emocionalnemu wuwicu. Z metodu imersije nawuknu džěci w pěstowarni jara
 spěšnje serbsku rěč a přewažnje zwonka pěstowarnje tež němčinu. Dwurěčne
 džěci su zwjetša wobrotliwiše a tolerantniše we wobchadže z druhimi hač
 jednorěčne. Na 10. jubilejnym swójbny swjedženju w Hórkach smy dožiwili, kak
 wjesele so džěci zabawjachu a kak rady so starši, džědojo a wowki rozmołwjachu.
 Tajke serbske nadregionalne swjedženje swjeća so wot lěta 2005 jenož pola nas.
 Džakujemy so Wam, lubi starši, za dobre zhromadne džěło a za dowěru. Wjeselimy
 so na mnohe dalše rjane dožiwjenja. Chcemy, zo bychu so Waše džěci pola nas
 přeco derje čuli.
 K derjeměću słuša tež hladanje strowoty. W tutym staršiskim lisće wěnujemy so
 temje „zuby“.
 Přēju Wam rjanu nazymu.

Waša

Ludmila Budarjowa

Ludmila Budarjowa
 předsydka Serbskeho šulskeho towarstwa z.t.

Wobsah:

To su tola jenož mlóčne zuby, abo? - zubna lěkarka dr. Christina Hozyna	2
Pola zubneje lěkarki pobyli - Chróścicy	6
Hdyž sirena zawuje - Němcy	7
Rozžohnowanie šulskich nowačkow, Tydźen poľny dožiwjenjow - Wotrow	8
Dobrowólne socialne lěto w serbskej wokolinje, Snědaň w lěsu - Ralbicy	10
Wódne muže du jěchać, Zaso w pěstowarni - Malešecy	12

To su tola jenož mlóčne zuby, abo?

Zubna lěkarka dr. Christina Hozyna

Ze strowotu zubow so po porodźe džěsća husto njezaběraš. Ale hdyž je džěćo něhdže mjez 4-6 měsacow stare, so zwjetša přenje mlóčne zuby předrěja. Čěšenk potom husto bóle slini, wšitko do huby tyka, někotre džěći su bóle njeměrne abo wjace plakaja. Hdyž ma baby nětko přeni zub, potom je wažne, zo so tutón hižo rjedži, tež hdyž čěšenk jenož mloko pije. Ale runje mloko maćerje, kaž tež mloko za čěsenki je jara slódke. Za małe džěći poskićeja so wosebite mjeńše zubne ščětki. Džěćo móže na ščětkce kusać a starši móža z njej džěsću zuby wurjedzić. Z přenim zubom móže so hižo zubna pasta za mlóčne zuby wužiwać. Dokelž małe džěći zwjetša zubnu pastu póžěraja so jenož małe mnóstwo (něhdže

wulkosć hrochoweje kulki) na ščětku poda. Přez manuelne rjedženje so zbytki jědže (Plaque, Biofilm) wotstronja, a zub wostanje strowy. W běhu přenich třoch žiwjenskich lět narostu 20 mlóčnych zubow. A štóž měni „na mlóčne zuby njetrjebaš džiwać, tute tak a tak jónu wupadnu“, so myli.

A nimo toho tež džěrka w mlóčnym zubje boli a schorjeny, zahorjeny mlóčny zub móže so negatiwnje na prawe wuwíce spody njeho ležaceho trajneho zuba wuskutkować.

Mlóčne zuby su wažne :

- zo móže džěćo porjadne kusać a jěsć
- za wuwíce rěčenja
- za wuwíce čelesna (Kiefer)
- za přichodne zuby, dokelž služa jako městodžeržicel (Platzhalter).

Što móžu činić, zo wostanu zuby mojeho džěsća strowe?

Wažny fakt je tež strowe a wotměnjace zežiwenje. Žitne produkty, čerstwa zelenina a sad, kaž tež twarožki a mjasowe a rybowe produkty tyja našim zubam. Wšě zeži-

widła, kiž su jara lěpjate a mjechke, kiž maja wjele škroboweje muki (Stärke) w sebi a kiž su jara slódcene, ale tež pića (limonada, cola, brěčka, slódceny čaj...) z cokorom njetyja zubam a tež nic strowoće. Wězo njemóžeš a njetrjebaš so cokorowym produktam přeco wuwinyć, ale ma so na to džiwać, zo so tute (kečšup, joghurt, nutela, marmelada, lód, pječwa, slódkosće, slódcene pića, sad z dozy...) jenož w přiměrjenym mnóstwje poskićeja. Džěco budže so tak zežiwić, kaž to doma nawuknje!

Druhi wažny fakt je wězo rjedženje zubow. Wěm sama z nazhonjenjow pola swójskich džěci, zo njeje zuby rjedženje přeco to najwoblubowaniše. Ale z někotrymi trikami móžeš tež při rjedženju wjeselo měć. Na přikład, hdyž sebi zhromadnje zuby rjedziće a připódlja šće wašim džěcom hišće dobry přikład. Abo hdyž při rjedženju spěwčki, stawiznički, stučki přednjeseće. Wosebje pola małych džěci pomha, hdyž smědža woni staršim zuby rjedzić a starši runočasnje pola džěsća zuby wurjedža. Někotre džěci tež radšo z elektriskej ščětku rjedža. Hač do

Zuby rjedzić, zuby rjedzić dyrbja wšitke džěci, zuby so potom wjesela, hdyž směja so kaž parlička...

6./7. žiwjenskeho lěta je derje, hdyž starši džěco při zuby rjedženju podpěraja, dokelž nima hišće trěbnu motoriku, zo by rjedžensku techniku prawje naložować móhlo. Rjedži so wot přenjeho zuba sem ze zubnej

pastu za mlóčne zuby. Hdyž potom trajne zuby přińdu, móže so pasta za dorosćenych wužiwać. Najlěpje so rjedži rano a wječor po jědži někak 3 mjeńšiny dołho (pola mjeńšeho džěsća krótsjo). Tež rjedženska technika wobliwuje čistosć zubow po čišćenju. Małe džěco zwjetša šrubluje (schrubben) abo pozdžišo kruži. Hdyž je motorika prawje wuwita (zwjetša, hdyž su nawukli pisać), so najlěpje technika wot „čerwjene (džasna-Zahnfleisch) na běle (zub)“ wužiwa. Při tym ma so tež na to džiwać, zo wěsty kruty slěd sčěhuje, zo njeby so žana strona zabyła. Na přikład KAI metoda.

Třetí fakt je profylaksa. Hdyž poskićuju čěšenkej a małemu džěsću wjacore razy wob džen a w nocy pólku ze słódcenym pićom, kaka-
wom abo brěčku, potom nastanje jara spěšnje karies, tak mjenowany nursing bottle syndrom. Tohodla lěpje jenož wodu dać. A wob-
lubowany comak móže zuby a čelesno negatiwnje wobliwo-
wać, hdyž so přeco a dlěje hač do třěchoho žiwjenskeho lěta bjerje. Nastaće wopačneho wuwica čelesna a zubow, příklad „offe-
ner Biss“ so spěchuje. Přez to móže so pozdžišo řeč negati-
wnje wobwliwować (lisplowa-
nje,...) a jazyk njenamaka pra-
wu poziciju. Tež muskulatura wo-
koło huby je slabša. Pola zubneho
lěkarja so tohorunja wšelake formy
profylaksy poskićeja, kaž nawučenje
rjedženskeje techniki, zazyglowanje
fisury (Fissurenversiegelung), wuži-
wanje fluoridowych pastow. Fluorid,
kiž je w pasće, so na zub maza a re-
aguje ze škleńčinu (Schmelz) a škita
zub před kaženjom zubow (Karies).

Na kóncu chcu hišće přispomnić,
zo je wopyt pola zubneho lěkarja
cyle jednorje bytostny při hladanju
swójskeje a džěčaceje strowoty. Naj-
lěpje je, hižo małe džěčo (1,5-2 lěće)
sobu k zubnemu lěkarjej wzać, zo by

móhło pola staršeju abo pola bratra/
sotry hladać, što so tam stawa. Hdyž
přińdže potom k přěnjemu razej
same na lěkarski stólc je zwjetša lě-
pje, hdyž starši docyła wjele k tomu
njepraja, dokelž so strach staršeju
zwjetša na džěčo položi. Tajke sady

kaž. „To njetrjebaš strach měć. Zub-
ny lěkar budže swarjeć. Widžiš, ty
pře wjele słódkosćow jěš. To docyła
boleć njebudže....“ njetyja měrnemu
a dowěrliwemu wopytej pola zub-
neho lěkarja, skerje škodža. Džěčo
je zwjetša wćipne a hrajesce (spie-
lerisch) móžeš sebi dowěru džěsća
zdobyć. Hdyž sćerpliwje a chwalu z
džěsćom wobchadžeš, potom budže
tež rady zubnemu lěkarjej chodzić a
sebi tež džěrku reparować dać.

Poslednje přispomnjenje: Hdyž bu-
du starši na strowotu zubow hladać,
potom budže to tež džěčo činić.

dr. Christina Hozyna

Pola zubneje lěkarki pobyli Serbska pěstowarnja Chróšćicy

Wěmy, zo je zuby rje-
dženje jara wažne. Wose-
bje rano a wječor, prjedy
hač džemy do loža.

Kóžde lěto džemy jónu
z pěstowarskimi džěćimi w našej
wjescje k zubnej lěkarce knj. Nawcy-
nej. Nimamy strach před zubnym
lěkarjom, dokelž knj. Nawcynu derje
znajemy. Wona je jara přecelna
a pokazuje nam wšitko, štož w jeje
praksy trjeba, kak lěkuje a wo-
sebje nas powučuje, kak nawuk-
njemy prawje zuby rjedzić. Z wulkim
kusadłom a wulkej ščětku pokazuje,
kak so najprjedy črowcy rjedža a
potom wšitke wonkowne zuby wot
deleka horje ščětkuja. Jako přichod-
ne su wšitke krajaki na rjedže. To tra-
je něhdže tři mjeńšiny. Jenož derje,
zo mamy w pěstowarni časniki za
zuby rjedženje. Tež wupłokowanje
huby je wažne, zo zbytki zubneje
pasty w hubje njezwostanu.

Knj. Nawcyna nam hišće powěda,
zo je strowe zežiwjenje tež wažne
za strowotu zubow. Wjele zeleniny
dyrbimy jěsć, dokelž morchej abo
tomata tež hižo kusk zuby wurje-
dža. Placki, lizaki a šokoloda njejsu

strowe a za zuby jara škódne. Zubna
lěkarka nam tež pokazuje, kak chore
zuby wulěkuje. Za to sej tónraz naše-
ho praktikanta wupyta a jeho zuby
kontrolowaše. Mału džěrku wona
namaka, wurjedži a zalěpi. To jemu
njeje docyla bolało.

Nětko zwučujemy kóždy dzeń

zuby rjedženje, nic jenož w pěst-
warni, ale wosebje tež doma rano
a wječor. Staršej móžetej dokla-
dnje kontrolować, hač smy porja-
dnje ščětkowali.

Přejemy sebi, zo nam nan abo mać
do našich pomazkowych tyzkw
wjele stroweje zeleniny a strowy
chlěb přihotuja a nic telko wjele
slódkeho a njestroweho. Mamy slód-
kosće hižo w nachribjetniku, je nam
ćežko, tute w tyzce wostajić.

kubłarki z Chróšćic

Dobrowólne socialne lěto w serbskej wokolinje

Serbska pěstowarnja „Dr. Jurij Młynk“ Ralbicy

Jako džěco sym w pěstowarni w Rownom přeni kontakt ze serbskej rěču, kulturu a tradicijemi měła. Wo-sebje rady dopominam so na přenje serbske słowa, kotrež sym słyšała a

wuknyła. W pěstowarni běch tež přeni raz našu slepjansku drastu zwoblěkana.

Po wuchodženju pěstowarnje zastupich do Slepjanskeje zakładneje šule do Witaj-rjadownje. 2008 scěho-waše drje najwjětši wliw na moje wu-wiće. Serbski gymnazij w Budyšinje poskići zajimowanym, so na gymnazij do Budyšina podać. Dokelž so mi přeco hišće serbska rěč a kultura lubještej, so rady do dalokeho Budyšina podach. Tež hdyž běch jenička ze

Slepjanskeje šule. Wot toho časa bě wšo hinak. Na šuli rěčeše so wjele wjace serbsce hač pola nas w Slepom. Započatk bě čězki, njemóžach wšak tež wšědnje domoj jězdzić a bydlach tuž w internaće. K abiturnemu pruwowanju sym so wědomje za ertne pruwowanje w serbsčinje rozsudžiła. Nětko so cyle za tutu rěč dale horich a započach studij wučerstwa za serbsčinu a ewangelsku nabožinu. Bohužel po lěće nazhonich, zo to snadž tola prawe powołanje za mnje njeje.

Tak k tomu dóndže, zo započach Dobrowólne socialne lěto w Ralbicach. Hižo w přěních třoch měsacach je so moja serbsčina wo tójšto polěpšiła. Nětko přez cyły dzeń tutu rěč słyšach a so z njej zetkawach. Za džěci a luby kolegij běch serbska Marija a tuž mje jeno serbsce narěčowachu. Sym wjesoła, zo mi dowěrjachu a mje tak wužadachu. Skónčnje so přeco bóle zwažich, serbsčinu wšědnje nałożować. Přez džěto w Ralbicach sym strach před zmylkami w rěči zhubiła.

Džakowna sym tež serbskej swójbje we Łazku, pola kotrež sym lěto bydlić a nimo džěła dale serbsce rěčeć

směla. Tute lěto bě za moju serbsčinu přełam a njesměrny krok. Jara rady a sebjewědomje serbsce rěču. Dale chcu so w tutej rěči wudospołnjeć. Změju-li raz džěci, chcu wšak je serbsce kublać. Je mi wutrobita naležnosť, jim to dale dać, štož sym sej jako druhu maćerščinu nadžělała.

Serbsčina je jara moju identitu wobwliwowała a přez to so wjac hač wjeselu. Moje přichodne wukubłanske puće su po tutym lěće z džěcimi a „kupanju w serbsčinje“ jasne.

Džakuju so Serbskemu šulskemu towarstwu, kotrež mje z pěstowarskeho časa zaměrnje podpěruje. Hižo nětko wjeselu so nad plódami swojeje a prócy svojich serbskich přewodnikow, ke kotrymž we wulkej měrje cyła Ralbičanska pěstowarnja sluša. Jako sobuskutkowaca w Serbskim folklornym ansamblu Slepso so mi serbske připowědženja přeco lěpje radža. Tež džěćace kemše w Slepjanskej wosadze serbsce přewjeduju.

Marija Pěčkec

Snědań w lěsu

W zańdženym pěstowarskim lěće spytachmy jónu wob tydžeń do lěsa hić. Starši wědzachu džěci wjedru wotpowědnje zdrasćić a džěci

sami doma na dypkowny wotchad do pěstowarnje na sředach džiwa-chu, dokelž nochcychu na žadyn pad wulět do lěsa skomdźić. Dokelž zwjazachmy to přeco ze snědanju, mějachmy najprjedy raz naš wozyčk ze wšěm trěbnym naklasć, wšojedne hač běchu to šalki, čaj, přikrywy a pozdžišo tež stólčkaj (za kublarjej), toboła za přenju pomoc a lupy - ničo njesmědžachmy zabyć. Tak tež nuz-

nikowu papjeru, kotruž prawidłownje trjebachmy (w lěsu je wšo hinak a zajimawe). Kóždy měješe nachribjetnik ze snědanju sobu a tak nůžkowachmy, wóz wotměnjejo čahajo, do lěsa. Tam wupytachmy sej rjany blečk na slóncu. Rozpřestrěchmy přikrywy a zesydachmy so na nje. Pomodliwši so rańši paćer, dachmy sej snědań zesłodžeć. Wonka w přirodže mjenujcy wosebje derje

słodži. Kóždy z nas na to džiwaše, zo swójske wotpadki zaso do wačoka tyknje. Tak so přiroda njezarodzi.

Nasyćeni podachmy so nětko do „džěła”. Kóždy počas wabješe na

swoje wašnje do zaběry a skići druge móžnosće hrajkanja. W nazymje pytachmy a šćipachmy brusnicy a zběrachmy hable a rjane łopjena. W zymje smy so tež do lěsa zwažili, wězo nic tak husto. Twarjachmy sej budy a wobkedźbowachmy slědy zwěrjatow w sněze. W nalěcu wobhladachmy sej mejski růst jednotliwych štomowych družinow, kćenja jahodowych kerkow a šćipachmy bozanku. Z tutych kćenjow nadžěľachmy w pěstowarni bozankowy sirup, hm. W lěcu hromadźichmy mjeńše a wjetše žabki a sej je přez lupu wobhladachmy. To bě ći wjeselo. Džěći

zamóchu derje, so na wěšte prawidła nastajić a tute dodžeržeć. Wězo bě hałzy nošenje a budy twarjenje kóždy čas zajimawe a w džěloch fantaziju budžeše. Přeco bóle pytnychmy, kajki dobry „hrajacy nastroj a partner” lěs džěcom je a zo běchu tam cyle wužadani a zdobom spokojeni. Jim njebě žane wjedro přemokre, přezymne, přecoľe; žadyn puć předaloki, přenapinacy; žadyn lěs přehaľzaty, přěčernjaty, překorjenjaty. Džiwachmy so, kajke ideje lěs w džěloch wuwabi, a z kajkim wjeselom a kajkej chutnosću džěći tute spytachu přesaďić. Swobodne hrajkanje a falowace „prawe hrajki” zmóžnjeja džěcom sej bóle mjezsobu hrajkać. Při tym skići wujednanje prawidłow a rólow dobre socialne wuknjenje. Nawjazuju na dobre nazhonjenja chcemy tež dale tutu móžnosć kubľanja tak často kaž so hodži wužiwać.

Gabriela Handrikowa, Rene Bětnar

Hdyž sirena zawuje

Witaj-pěstowarnja „Pumpot“ Němcy

Dopołdnja w pěstowarni „Pumpot“ so džěci při rjanym wjedrje wosebje rady w zahrodže hrajkaja. Zaso raz nam slónco rjenje swěćeše, po tym zo je nam nócny dešč pěsk womačal a džěci sej rjenje hrajkachu. Kaž wot błyska trjecheni, bě nadobo po cyłej zahrodže měr - Němčanska sirena wuješe. Džěci słuchachu a hladachu, hač so w bliskosći něhdže kuri. Po krótkej chwili smaleše Němčanska wohnjowa wobora na směr Wojerecy a dalše jej scěhowachu.

Tak nasta impuls za přichodne tydźenje. Wšitko wjerćeše so nětko wo koło wohnjoweje wobory. Zyndžic nan natwari nam wulku wohnjowu woboru z papjerca a džěci ju rjenje namolowachu. Wšelakore spěwy so

nazwučowachu. Po cyłej pěstowarni so woheńhaški pytachu a džěci zwučowachu, kak so nuzowy telefonat wjedže. Zahoritosć za tutu temu bě tak wulka, zo džěci na wjesnym swjedženju, na kotrymž Němčanska wohnjowa wobora swój jubilej swěćeše, program wuhotowachu.

Jako so džěci prašachmy, hač maja ideju za wotchadničku, so kaž z pi-

stole třelene wołaše: wohnjowa wobora. Tak dožiwichu hišće raz wjeršk z tutej tematiku. Džěci pokazachu staršim, kak spěšni su, hdyž sirena zawuje a so woheń hašec dyrbi.

A kak měło tež hinak być, tež coko-rowe tity so lětsa z wohnjowej woboru přiwjezechu.

Regina Njekelina, kubłarka

Rozžohnowanie śluskich nowačkow

Serbska pěstowarnja „Džěacy raj“ Wotrow

Zaso je so lěto minyło a njesćerpne čakachu předśluskje džěci na swoju wotchadničku. Lětsa dojeđžechmy sej do Porchowa. Na terenje zawoda, hdžež džěla nan Konstancy Paškec jako monter ratarskich mašinow, dožiwichmy z džěćimi rjany čas. Zhonichmy, za kotre džěla na polach so kotra mašina zasadźuje. Džěci sej wšitko derje wobhladachu a zajirowachu so wosebje za techniku. Džěci njesmědźachu do mašinow jenož pokuknyć, ale sej tež na nje zalězc a so do nich sydnuć. Na kóncu přeprośy knjez Paška kóžděho na

krótku jězbu z najwjetšim a najsyl-
nišim traktorom, kiž na dworje ste-
ješe. To bě wjeselo wulke.

Z konjacym zapražom sej zaso
wróco do pěstowarnje dojeđžechmy.
Zhromadnje ze staršimi, bratrami
a sotrami a wězo tež z kubłarkami
džěše dale na pytanje cokorowych
titow. W lěsu je namakachmy. Wone
wisachu na štomach a su rjenje na-
rostli. W Jědlicach bě přestawka,
hdžež sej w hosćencu lód zesłodźeć
dachmy.

Zaso wróco w pěstowarni nam
a hosćom śluskje nowački hru wo
Hancku w zbožu zahrachu. Wječor
wuklinča z praženjom „Hamburge-
row“. Džěci sej je sami po swojej woli
z přidawkami pokładowachu.

Tydzień poły dożywjenjow

Jedyn tydzień w prózdninach bę wosebje rjany za naše hortowske džěci. Smy za nje wosebite poskitki přihtowali.

Hnydom pónđzelu wot rana napječemy wulke mnóstwo słódných plincow. Wone wšěm džěcom w pěstowarni derje zesłodžachu, hač z butru a cokorom abo z marmeladu.

Wutoru podachmy so do Jědlíc. Tam wopytachmy pčolarja knjeza Platza. Wón nam swoje kołče poka-

za a tójšto zajimaweho wo tutych pilnych insektach powědaše. Potym džěchmy dale k dańkam. Knjez Ulbricht nam dowoli picu za nje přihtować, je z jabłukami picować a samo majkać.

Srjedu bę tak horco, zo podachmy drje so na pućowanje, ale jenož k bliskemu lěsej, hdžež bę na zbožo dosć chłódka. W lěsu namakaja džěci stajnje dosć zaběry.

Štwórtk nam knjeni Jaworkowa wo wódnym mužu powědaše. Z papjerca twarichmy za njeho podmórske bydlenje. Kóždy měješe składnosć, swoje ideje kreatiwnje přesadzić.

Pjatk pak jědzěchmy z busom do Budyšina. W kofejowni Valentin móžachmy so tak prawje wucychnować. Za skakanje, łazenje, krosnowanje a suwanje nikomu pře ćopło njeběše.

Hańžka Nawcyna

Wódne muže du jěchać

Witaj-pěstowarnja „K wódnemu mužej“ Malešecy

Posledni dzeń junija podachu so Malešanske pěstowarske džěci na pućowanje do Brězynki na konjacy dwór k jěchanju. Mój jako šulskej praktikantce móžachmoj to wšo sobu dožiwić a mějachmoj runje telko wjesela kaž džěci same. Hižo rano we wosmich nóżkowachmy přez haty a napoť puća posydnymy so k piknikej. To bě za wšěch wulke wjeselo, srjedź přirody snědać. Tež wjedro měnješe z nami derje a mějachmy cyły dzeń slónco. Jako skónčnje dóndžechmy, postrowi nas wobsedźer dwora, knjez Kiesitz. A hižo móžachmy na ponyje. Za wjele džěci bě to přeni raz, zo móžachu na konju sedžeć a nimale wšitcy běchu zahorjeni. Dobra nalada so hišće

stopnjowaše, jako móžachmy nimo koni tež hišće małe šćenja doggi a prosatka wobdźiwać. Po slódnym pikniku na zahrodźe swójby Janotte nastajichmy so zaso na dompuć. Bě to jara rjany dzeń a wšitcy mějachu swoje wjeselo.

Emma Wuschick a Charlotte Janotte

Zaso w pěstowarni

Wróćo do mojeje stareje pěstowarnje? Ideja njezda so mi docyła tak špatna. Tež hdyž bě mi jasne, zo je so wjele změniło a zo budu „nowu rólu“ zabrać. Po pjeć dnjach džěła na probu bě mi jasne: Runje to móžu sebi na poł lěta derje předstajić.

Prěnje tydženje pak přiwsěm njeběchu lochke. Na mnje čakaše nowe wužadanje. Bě nado bo jara wótrě, cyle hinak hač w šuli. Črjóda džěci wokoło mje z wjele nowymi mjenami, kiž dyr bjach sej spomjatkować. Běch z nowymi wotběhami a nadawkami konfrontowana. Ale po krótkim času so mi to derje poradži a tež džěło z džěcimi bu jednoríše.

Swjedženje a wulěty, kotrež so za džěci organizowachu, budu mi jako wosebje rjane w pomjatu wostać. Nazhonich, zo je powołanje kubłarki wjele wjac hač jenó hrajkanje z džěcimi. Maš njesměrnje wulku zamołwitosć, hdyž na cuze džěci kedžbujěš. Tež druhe nadawki ma kubłarka wšědny dzeń zmištrować, kaž rumować, rjedzić, organizować a planować. Wjele tutych džěłow zwonkastejacy docyła tak njewidži.

Myslu sej, zo sym w tutym wulkotnym času kopicu dožiwiła a wjele za moje žiwjenje nawuknyła. Njebě přeco lochko, tola bě to čas poľny nazhonjenjow, wjesolych dožiwjenjow a kotryž njebych chcyła parować. Runje tak sym něštožkuli wo mni nawuknyła a nazhoniła, hdže moje hranicy leža a zo tola wjace zamóžu, hač sej to myslach.

Podžakować chcu so pola wšěch, kotřiž su mi rjany čas tak njezapomnity sćinili. Jako přenje wězo pola džěci. Su mi w krótkim času chětro k wutrobje zrostli. Tež pola mojeje šefiny a mojich lubych koleginow, kotrež mějach wjele zrozumjenja. Runje tak dže wulki džak na staršich, zo su mi dowěrili.

Njebudu zańdžene lěto nihdy za-
być. Džakuju!

Helene Janotte